

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
Strategic Leadership of School Administrators Affecting The Success of
Educational Management of the Schools Under Prawet District
Office Bangkok Metropolitan Administration

อาภาพร รันคำภา¹ และ สุทธิพงษ์ บุญผดุง²

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2}

Arpaphorn Runkampa¹ and Suthipong Bunphadung²

Suan Sunandha Rajabhat University^{1,2}

Corresponding Author, Email: s65561802012@ssru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาระดับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร และ 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* ได้รับบทความ: 21 สิงหาคม 2567; แก้ไขบทความ: 5 กันยายน 2567; ตอปรับตีพิมพ์: 18 ธันวาคม 2567

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2) ระดับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .83 ถึง .94

4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ และด้านการกำหนดกลยุทธ์ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเท่ากับ .95 ค่าอำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 89.40 ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ความสำเร็จการจัดการศึกษา; สถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of administrative strategic leadership of school administrators under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration; 2) to study the level of success of educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration; 3) to study the relationship between strategic leadership of school administrators and educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration and 4) to study strategic leadership of school administrators affecting the success of educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration. The sample of this study was administrators and teachers in schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration, consisted of total 234 persons of academic year 2023. The research instrument was a questionnaire with a confidence value of .98. The statistic used for analyzing were the

percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation and stepwise multiple regression analysis.

The research found that

1) the level of administrative strategic leadership of school administrators under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration were high in overall.;

2) the level of success of educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration were high in overall.

3) the relationship between strategic leadership of school administrators and educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration had a correlation in the same direction and there is a positive correlation statistically significant at the 0.01 level with a correlation between .83 and .94

4) Strategic leadership of school administrators affecting the success of educational management of the schools under Prawet district office, Bangkok Metropolitan Administration were the implementation of strategies, strategic planning, planning control and strategic formulation. The multiple correlation coefficient of standard variable and predictive variable was .95, the prediction power level of 89.40 %, and the predictive error was .26, had significant at .05 levels.

Keywords: Strategic Leadership; Success of Educational Management; Schools

บทนำ

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างพลิกผัน ส่งผลให้การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทบทวนบริบทและปัจจัยต่าง ๆ อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน มุ่งรับรองการศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึง รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ประชากรในสังคม อันเป็นหนึ่งในแนวคิดสำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา (ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 : 6) และหากพิจารณาถึงสถานการณ์ของการพัฒนาระบบการศึกษาของประเทศไทยในภาพรวมอาจเกิดคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาที่มีแนวโน้มต่ำและลดลงอย่างต่อเนื่อง อาทิ อัตราการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษ รวมทั้งวินัยในการอ่าน

เมื่อเทียบกับคุณภาพการของกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่าคุณภาพการศึกษาของไทยอยู่ลำดับต่ำกว่าหลายประเทศในกลุ่มเดียวกัน การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ยังมีข้อจำกัดและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ในการจัดการศึกษา(แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 พ.ศ.2564-2569 : 4-5)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษา ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกในการพัฒนาองค์กรในเชิงกลยุทธ์ มีการคาดการณ์และมีมุมมองระยะยาว เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน สามารถประเมินและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นผู้นำที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรสามารถพัฒนาอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน (วิรินทร์รัตน์ เสือจ้อย, 2564 : 19)

สำหรับการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้นโรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิผล การดำเนินงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร การพิจารณาคุณภาพของผู้เรียนจากตัวบ่งชี้หนึ่งคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยคะแนนรวมทุกวิชาได้คะแนนร้อยละ 35.68 ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 2565 : 7)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 576 คน จากจำนวน 16 โรงเรียน (สำนักงานเขตประเวศ, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 234 คน โดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตลอดจนผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบอาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective Congruence: IOC) ทั้งนี้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ พบว่าข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ในช่วงระหว่าง 0.33 เป็นค่าที่ต่ำกว่าเกณฑ์ซึ่งนำไปใช้ไม่ได้ และมีค่า IOC อยู่ในช่วงระหว่าง 0.67-1.00 เป็นค่าที่สูงกว่าเกณฑ์ สามารถนำไปใช้ได้ และ 3) การทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่จะศึกษา เป็นสถานศึกษาจำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารและบุคลากรครู สถานศึกษาละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัท (Cronbach's

alpha coefficient) = .98 แสดงว่าค่าความเชื่อมั่นที่วิเคราะห์ได้มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้เครื่องมือฉบับที่สมบูรณ์

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 234 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 1) ติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำวันเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง และมีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย และ 3) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมนำแบบสอบถามมาทำการลงรหัส เพื่อนำไปประเมินผลของข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และค่าความสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1

จากการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = .78) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = .82) รองลงมาคือ ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = .82) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = .79) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .80) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = .84)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2

จากการศึกษาระดับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = .79) เมื่อพิจารณาประเด็นการดำเนินงาน จากมากไปหาน้อยดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = .80) รองลงมาคือ การบริหารสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = .81) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = .79) และการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = .79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = .83)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3

จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .83 ถึง .94

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4

จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ และด้านการกำหนดกลยุทธ์ มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรเท่ากับ .95 ค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.40 ค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์เท่ากับ .26 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจาก ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคตตามลำดับ การจัดการเชิงกลยุทธ์ มีขั้นตอนพื้นฐานที่สำคัญ คือ การกำหนดทิศทางขององค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร มีการวิเคราะห์กลยุทธ์ การสร้างกลยุทธ์และการวางแผนกลยุทธ์สู่ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัย

ความสามารถของผู้นำในการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ นันทิยา คงเมือง (2565, น. 40) กล่าวว่า บทบาทของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นั้น จะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดทิศทางการบริหารงานจนกระทั่งการดำเนินการและประเมินผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจาก การจัดสภาพแวดล้อม การบริหารสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากสิ่งที่สนใจและจากประสบการณ์ที่ครูกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตรกมล สมแดง (2563 : 39-40) กล่าวว่า ปัจจัยด้านการบริหารองค์กร เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนขึ้นนำการกำหนดวิสัยทัศน์ ค่านิยม ผลการดำเนินการที่คาดหวังของโรงเรียน ระบบธรรมาภิบาลของโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อชุมชน วิธีการที่ผู้บริหารสื่อสารกับครูและบุคลากร การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรม และวิธีปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นพลเมืองดี ปัจจัยด้านการวางแผนกลยุทธ์ เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การถ่ายทอดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ การจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอที่จะทำให้แผนปฏิบัติการบรรลุความสำเร็จ ปัจจัยด้านผู้เรียนและผู้รับบริการ เป็นปัจจัยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิธีการที่โรงเรียน รับฟังความคิดเห็น ความต้องการของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการใช้สารสนเทศเพื่อปรับปรุงและค้นหาความสำเร็จด้านการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดการบุคลากร การสร้างความผูกพันและความสามัคคีให้ครูและบุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ร่วมสร้างสรรค์ และพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน และปัจจัยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำหนดสมรรถนะหลักและระบบงาน การออกแบบการจัดการ การปรับปรุงกระบวนการที่สำคัญเพื่อนำระบบงานไปใช้สร้างคุณค่าให้ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและโรงเรียนประสบความสำเร็จ

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .83 ถึง .94 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันภายในตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร สูงสุดคือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดกลยุทธ์

ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ และด้านการวางแผนกลยุทธ์ ตามลำดับ อันดับสุดท้าย คือ ด้านคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ทั้งนี้หากพิจารณาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแล้ว พบว่า สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahmood Awad (2021) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการจัดการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยอันบาร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การส่งเสริมคุณธรรม มีระดับสูงสุด รองลงมา คือ การกำหนดทิศทางของกลยุทธ์ และด้านที่ระดับต่ำที่สุด คือ การพัฒนาบุคลากร 2) การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านรองลงมา คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ และด้านที่ระดับต่ำที่สุด คือ การสื่อสารกลยุทธ์ 3) โดยภาพรวมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้เชิงกลยุทธ์ในทางบวก โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง พิจารณารายด้านพบว่าภาวะผู้นำด้านการควบคุมกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากที่สุด

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเทศ กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ และด้านการกำหนดกลยุทธ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเทศ กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 89.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากด้านของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากที่สุดไปยังด้านของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาน้อยที่สุด พบว่า ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามากที่สุด อาจเป็นเพราะการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำกลยุทธ์ไปลงมือดำเนินการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดทำงบประมาณเพื่อรองรับแผนปฏิบัติการนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูรีรัตน์ ม่วงนา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นจึงควรนำทั้ง 5 ด้าน ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีเทคนิคและวิธีการในการสื่อสารที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน เสริมสร้างกำลังใจ สร้างการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคตแก่ผู้ร่วมงาน กระตุ้นสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเกิดความรู้สึกท้าทายและกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ รวมไปถึงการมอบผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ไม่เลือกปฏิบัติ ทำให้บุคลากรรู้สึกถึงความเท่าเทียมกัน

1.2 ความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานวิชาการในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของผู้เรียน สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์ร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรนำทั้ง 4 ด้านนี้ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาสถานศึกษา

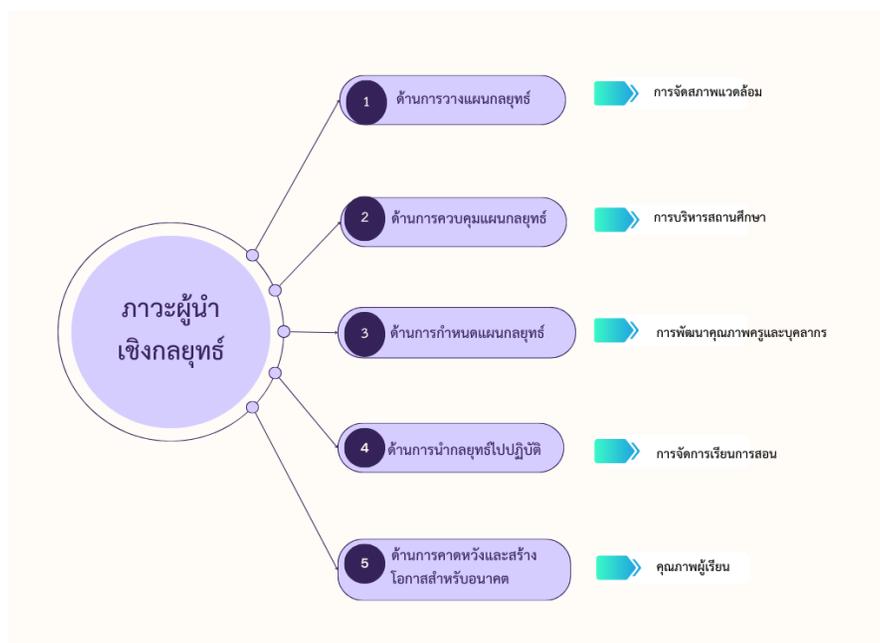
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำผลข้อมูลการวิจัยที่ได้มาประกอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารงานด้านการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาความคาดหวังของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับใช้ในการบริหารงานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจ 4 ฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพในระดับที่สูงขึ้นและมีคุณภาพมากขึ้นเพียงใดต้องอาศัยผู้บริหาร ปัจจุบันเกิดการปฏิรูปการศึกษาหลายด้าน ทำให้ในการบริหารการศึกษาจำเป็นต้องมีส่วนร่วมหลายฝ่าย และคุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงมี คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีความสามารถในการมองไปในอนาคต และกำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ รวมทั้งมีความสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน นโยบายด้านการศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนขององค์กรอย่างหนึ่งที่ต้องพัฒนาสถานศึกษา มีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้เรียนมีทักษะชีวิตรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ประกอบไปด้วย 1) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารมีการกำหนดพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการควบคุมแผนกลยุทธ์ กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ การจัดทำสารสนเทศเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับมาตรฐานที่กำหนด 3) ด้านการกำหนดแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา 4) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ นำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ และ 5) ด้านการคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ความสามารถในการคาดการณ์อนาคตและกำหนดทิศทางของสถานศึกษา มีความศรัทธาและเชื่อมั่นในการสร้างความสำเร็จสู่สถานศึกษา ซึ่งความสำเร็จในการจัดการศึกษาประกอบไปด้วย 1) การจัดสภาพแวดล้อม สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น ทำให้เกิดบรรยากาศที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน 2) การบริหารสถานศึกษา มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน 3) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร ครูผู้สอนต้องมีความรู้และสั่งสมประสบการณ์เกี่ยวกับวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น 4) การจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 5) คุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมีกิจกรรมหรือโครงการเพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น

ภาพที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จूरินทร์ ม่วงนา. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรกมล สมแดง. (2563). แนวทางการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). อุดรดิตร: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตร
- นันทิยา คงเมือง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิรัตน์รัตน์ เสือจอย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2564-2569). กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตประเวศ. (2565). รายงานการประเมินตัวเอง (SAR). กรุงเทพฯ: ฝ่ายการศึกษา.
- _____. (2566). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตประเวศ. สืบค้นเมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2567. จาก <https://webportal.bangkok.go.th/prawet/page/sub/26842>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Mahmood, J. A., Muthana, M. S., & Mohammed, Q. H., (2021). The Impact of the Strategic Leadership in Strategic Learning Exploratory Research at Anbar University, *Journal of Economics and Administrative Sciences*, 27(128), 99-112.